

IV. évfolyam, 103. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér
Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1908. ==

december 25. péntek

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi és anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdájára is elfogad

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Karácsony napjára.

Mikor a rideg téli napok beálltával a sötétség és a fagy leszáll a földre, mikor az őszi dal is elnémult, a kebel melege is csökken s a lélek szorongó érzéssel telik el: az első szállingó fehér hópelyhek láttára szívünk kissé megkönnyebbül; s mikor az egész világot leborítja a fehér hólepel, már nem szomorkodik annyira a természet halálán, nem is szemfedőnek nézzük a fehér hóterítőt, hanem nyugalmat adó meleg takarónak, amilyent az emberek is használnak, ha aludni térnek.

Tehát a természet aludni tért, de nem az ember, az élet lázas forgatagában élő, boldogulást kereső, reményeit kergető, küzdő és szenvedő, a pihenést nem lelő ember; ő virraszt és vár-vár; várja az enyhülést, ha nem is egy hosszabb, könnyebb kort, de legalább egy rövidke könnyítő perocet, melyben egy új hosszú lélekzetet vehet s folytatja tovább a nehéz csatát, haladva szüntelen az élet kemény rögei között.

Ezt a könnyítő, fellélekzést engedő perce, ezt hozza meg a zord téli napok nagy ünnepe: a Karácsony!

Oh várva várt, szent Karácsony napja, gyermekek öröme, emberek vigasza, hívók üdve! Mily kedves örömmel köszöntünk, mily édes, tiszta hittel várunk! Tiszta lepedben úgy tűnsz fel előttünk, mintha fehér lepellel leterített oltárra angyalt látnánk leszállani, a békének, nyugalomnak, szeretetnek angyalát; s aki azután minden házat, minden embert meglátogat, nem tesz kivételt egygyel sem, a legszegényebbel sem; felkeresi az elhagyottakat, sőt még a bűnösöket is! Igen, még talán a bűn is szünetel e napon . . . ott, sardon tanyáján megáll, félbe hagyja éhét munkáját . . . öröm honol mindenütt: a nagyok palotájában, a pásztor kunyhójában, a polgár, a munkás egyszerű lakában, mindenütt a béke, a remény, a boldogság köszöntött be e napon, mintha a baj és elégtelenség már örökre elköltözött volna a földről!

Mert leszállott a földre a Szeretet, megjelent az Ige, az Eszme, hogy a bűn halálában dermedező emberiségnek életet hirdessen, életet adjon. Az emberiség nagy tanító Mestere, Megváltója

leszállott, isteni lelkének fényét, melegét szétárasztotta az emberek között s a sötétség oszlott, az erkölcsi halál fagya felengedett s az emberiség megmozdult, megindult nagy vezetője után, aki így szólította őt: „Én vagyok a világosság és élet, engem kövessetek”. Így volt akkor; akkor, réges-régen volt ez; de mindörökké igaz s mindörökké felulul az enyhület érzése, most is, ma is!

Szükség is van reá, a vigaszt, az erőt adó eszmére, ma jobban talán, mint egyébkor; amidőn sivár jelenünkben vágyva s aggódva várjuk, mit hoz a kétes jövő?! Még nincs háboru, de dul közöttünk — mint lappangó de emésztő tűz — tul a társadalom egyes rétegei és osztályai között: a csendes de szívós és pusztító harc. Küzdelemben allunk egymás ellen: a politika a társadalom ellen, a hit, a vallás a kétely ellen, a modern idők erkölcstelensége az erkölcs és becsület ellen! Segélyt, orvoslást alig találunk; az államot és társadalmat összetartó erők, a nemzeti élet öntudata és életereje, a törvények szelleme és összessége alig képesek már feladatukat ez irányban teljesíteni. S ha mindezekért a csüggedés már-már erőt vett lelkünkön, a szent Karácsony napján ez is megenyhül: im a vallás és szeretet ünnepe felénk int, gyengéden megszólít bennünket, mintha azt mondaná, hogy ő majd megmutatja nekünk, honnan várjunk balsamot sebeinkre, orvoslást bajainkra, olaját harcainkra, kiegyenlítést önmészto viszályainkban!

S mint egykor, majdnem két évezreddel ezelőtt, az emberiség gyötrő várakozásában epedve nézett fölfelé, várva a világosságot fölülről s az egek harmatozását s mint az meg is jelent az Istenemberben megtestesült mindenható szeretetben: úgy megismétlődik most is mindig ez a várakozás.

Oh jöjj szeretetnek és nyugalomnak napja, hozd közénk az enyhülésnek és emegszelődésnek isteni lehelletét, hisz úgy várjuk azt; szállj le hozzánk szeretet enyhe harmata és maradj velünk sokáig! Örüljünk együtt a gyermekekkel, az ő tiszta szívükkel, az ő egyszerű ártatlan örömeikkel. Tanuljuk meg a

gyermekektől, az ő romlatlan szívüktől, mely különbséget nem ismer még az emberek között, hogy mindnyájan egyenlők vagyunk, hogy a kis Jézus azt akarja, hogy mindnyájan hozzá hasonlók legyünk.

S valóban a Karácsony nemcsak az örömmel, de az egyenlőségnek, a testvériségnek az ünnepe is. Már a legrégebb időkben szokásban volt, hogy e napon mindenki ismerősként, mindenki barátként, testvérként köszöntötte egymást. A Karácsony szent öröme lerontja a nemzetek és társadalmi rendek közötti nagy válaszfalakat, megszünteti nálunk is — legalább egy időre — a nemzetiségi és politikai nagy ellentéteket! Hisz Ő is, kit e nagy napon ünnepeünk, azt hirdette, hogy nem harcot hoz e világra, hanem szeretetet, egyenlőséget: mindnyájan testvérek, mindnyájan ugyanazon mennyei Atyának gyermekei vagyunk!

Valóban nagy érzéseket, nagy eszméket és igazságokat sugall szívünkbe a Karácsony! Szívleljük meg e nagy nap magasztos intelmeit, melyek oly szeliden, oly biztatón szólnak felénk, mint a mosolygó kis Jézus szeretetteljes szelid tekintete.

Nekünk magyaroknak e szent nap intelmeire és biztatásaira talán még nagyobb mértékben szükségünk van, mint más nemzetek fiaiak. Ha egy nemzet sem nélkülözheti az erkölcsi alapot, nálunk kétszeresen így van ez: ha egyebekben gyengébbek vagyunk, legyünk legalább erkölcsben erősebbek más nemzeteknél! Ha minden nemzetet valóban nagygyá csak az egyenlőség tehet, lássuk be az egyenlőség eme szent napján, hogy nálunk egyenesen nemzeti létkérdés az egyenlőség-érzet alapuló közös, szeretetteljes munka. S ha a testvériség e szent napja azt hirdeti, hogy minden nemzetek testvérek, lássuk be mi annál szentebb meggyőződéssel, hogy egy országnak is egy uralomnak a népei, a mi idős hazánknak a népei csak az egy és osztatlan testvér egyesülésben és egységben lehetnek erősek és boldogok!

Nemzeti és politikai életünk folyamán is a pártusák viharaitól csendesült,

BOGDÁNY és **TÁRSA**
UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

KRON KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy az idei

KARÁCSONYI VÁSÁR

november 24-én vette kezdetét.

tisztultabb légkörbe jutott: nyugalmas munkássággal jó munkát végezett és pihenőhöz ért. Am kinn, a távol láthatáron borongó felhők ülnek; elvonulnak-e majd, avagy fejünk fölé tornyosulnak s vihart zudítanak le ránk, még nem tudjuk; reméljük most, a béke nagy ünnepének hangulatában a legjobbat!

Adj a Ég! Kérjük a nyugalom és szeretet nagy napján a nyugalom és szeretet Urát, hogy ez a béke, mely most honol szivünkben és hajlékainkban, maradjon közöttünk; s az az erő, melyet a szent ünnepek pihenője nyújt, ne emberirtó harcokra, hanem szellemi és anyagi gyarapodásunkra, tiszta erkölcsi alapon álló, egységes és virágzó nemzeti életre, nemes küzdelemre vertezen fel bennünket!

Szent Karácsony napjai! Hozzatok áldást közénk; szenteljétek meg a jövőbe vetett hitünket, reményeinket, vallásérkölcst és nemzeti eszményeinket!

Paracetich Vince.

Gróf Teleki

a pénzügyi és bankbizottsági ülésekben.

Az újságolvasó közönség előtt nem lehet ismeretlen, hogy gróf Teleki Arvéd úgy a képviselőház, mint annak bizottsági ülésein nemcsak mily tevékenyen fejt ki aktív munkásságot, de szakszerű felszólalásaival s különösen pénzügyi és gazdasági, tehát a legvitalisabb s legégetőbb országos ügyekben nagy tudásával sikereket szokott érni. E hó 22 én úgy a pénzügyi mint a bankbi-

zottsági üléseken elért sikerei nemcsak ujvidéki választói előtt, de országszerte öreghiteni fogják dicsőségét és érdemeit, melyek eddigelé is gróf Teleki Arvéd nevével összeforrvák.

Ugyanis, mint már e gyűlések napján kapott eredeti távirati tudósításból értesültünk; gróf Teleki Arvéd orsz. képviselőnknek a pénzügyi bizottságban sikerült nemcsak a létminimum fölemelését 800 kor.-ra, a jövedelmi adó kontingentálásának elejtését, hanem a középosztály tervezett jövedelmi adójának tetemes leszállítását is kivívni. — A bankbizottsági ülésen pedig a leghatározottabban tiltakozott a tárgyalások halogatása, elposványosítása, a választási reform általi félretolása, a főrendiházi elmúlt korszak rokkantjainak bankellenes és a főrendek által nem, hanem csak Apponyi által megcáfolt, prejudikálni kívánó beszédei ellen és követelte a bankbizottság tárgyalásainak még januárban való megtartását Széll Kálmánnal szemben, ami meg is szavaztatott.

Kézzelfogható tények ezek, hogy gróf Teleki Arvéd mint a népképviselő tagja, feladatának, megbízatásának teljes tudatában csakugyan a népiért, a közjóért és általa az ország boldogulásáért érez, él és buzgólkodva dolgozik.

Előre, — egyesült erővel.

Irta: Gonda Henrik dr.

Fontos politikai események küszöbén áll az ország. A legközelebbi jövőben sürgős megoldásra várnak a katonai kérdések, december 31-én lejár az osztrák-

magyar bank szabadalma és már hetek óta a képviselőház asztalán fekszik a választói reformról szóló törvényjavaslat. Nagy horderejű kérdések ezek, amelyeknek elseje hosszú időn keresztül ugyyszólván állandósította nálunk a válságot, míg a másik kettő napról-napra mind nagyobb hullámokat ver a közvéleményben ma.

Az a törekvés, amely a katonai kérdéseknek és a banknak, mint az ugynevezett paktumban nem foglalt kérdéseknek kikapcsolását, illetőleg elodázását kívánja, nemcsak nem áll az ország érdekében, hanem egyenesen lehetetlen kívánság, mert e kérdéseket a tények ereje hozta napirendre és azok, mint a mai politikai helyzet szükségkövetelményei a napirendről többé le nem vehetők. Az ország érdeke: a közéletünkre évek óta nehezdedő bizonytalanság megszüntetése, az ország érdeke: konszolidált állapotok megteremtése, amelyek hosszabb időre biztosítanak hazánk nyugodt fejlődését úgy gazdasági, mint politikai téren De különben is nem a magyar nemzet, hanem első sorban a korona kívánsága volt az a fegyverszünet, amely e tekintetben a koalíciós átmeneti kormány megalakulásával létrejött. A magyar nemzet a katonaság tekintetében fennálló jogainak érvényesítéséről soha egy percig sem mondott le és azért bármikor és bárki által is hozassanak napirendre a katonai kérdések, örömmel fogadja azoknak nemzeti irányban való megoldását. Csupán arról lehet szó, hogy az a megoldás a nemzet számára tényleg haladást jelentsen. S itt nemcsak a létszámemelés szüksége folytán előállott

TÁRCA.

Karácsonyi babonák.

A karácsony estjét nemcsak a kis gyermek várják epedve. Bizony a nagy leány is türelmetlenül számítgatja az órákat, a kis Jézus eljöveteleig. . . Hiszen ez az időpont az, midőn a jövő könyvébe lehet pilantania; aztán meg az ezen éjjelen lepergő néhány titokzatos óra elegendő lehet arra, hogy magát kiválasztottjával örök időkre megkedveltesse. Legalább így hiszik ezt hazánk sok vidékén. Ezuttal hadd álljon itt néhány érdekesebb karácsonyi babona.

Karácsony estjén tépjen ki a leány hajából egy szálát és kösse ezt annak a székek a lábához, a melyik széken a család legidősebb tagja vacsora alatt fog ülni; mert a milyen foglalkozásról az beszélni kezd, olyan foglalkozásu lesz a leány jövődöbelije. Kenje be a leány a szája szélét mézzel és így vacsorázzék, hogy olyan edesen szeresse őt jövődöbelije, mint a milyen edes az a méz.

Karácsony-este a lányok öntsenek olvasztott olmot, egy fenyőfa ágacsáján keresztül egy tál hideg vízbe: mert az eként kiserkenő olomalakból ki lehet nézni: hogy milyen foglalkozásu lesz jövődöbelijök. Ha a leány csak kettőre gondol és szeretné tudni, hogy a kettő közül melyik lesz az igazi, akkor gyurjon a tenyerében három picit gombócot: az egyikbe tegyen egy kis cédulát, a melyikre rá legyen

írva annak az egyik „valakinek“ a keresztneve, azután írjon a másik „valekinek“ is egy cédulát és tegye azt a másik gombócba, a harmadik gombócba pedig ne tegyen semmit, hanem vesse mind a hármat egy fazék forró vízbe: most azután legyen résen, mert mindjárt kifő a szerencséje. Ugyanis a melyik gombóc a három közül legelőször vetődik föl a víz színére, az hoz hirt arról, hogy a kettő közül melyik lesz hát a párja, vagy talán egyiksem? Ha ugyanis az a gombóc vetődik fel először, a melyikbe nem tett cédulát, akkor ne is vesztegessen arra a két csalafintára drága idejét. Irhat aztán még ismerős férfi és női neveket papír-szeletkékre, azután tegye azokat egy tál vízbe: akik egymás mellé usznak, azok az élet tengerén is egymás mellé fognak jutni . . . vagy a barátság, vagy pedig a szerelem révén. De jaj annak, a kinek cédulakája egyes egyedül uszkál a vizen: az a valóságban is magánosan fog tovább evezni az élet tengerén.

Karácsony este az eladó leány hámozzon almát, úgy hogy héja meg ne szakadjon, dobja azt balkézrel feje fölött a háta mögé s a milyen betű kiesik az alma héjból, olyan betűvel fog kezdődni jövődöbelijének a neve. Menjen ki a leány a fűkamrába és vigyen három izben egy-egy nyaláb-fát a szobába. Ha páros számú fadarabot vitt be, a következő évben férjhez fog menni; ha a fahasábok szépek és simák: akkor biztosra veheti, hogy szép szál ember lesz az ura, egyenes mint a

„mártott“-gyertya; ha ellenben görcsösök a fahasábok, akkor se nem deli, se nem szép, hanem talán valami „hórihorgas“, félig-meddig ifju, vagy valami özvegy ember, vagy épen: „hátul pupos, elől ragyás, a bajusza is felemás . . .“ féle ember lesz az ura.

Küldjék „hunyni“ a lányt és takarjanak le fésűt, pénzt, kulcsot s a leány bejövét válaszszon jobbra-esőt, középsőt vagy balra-esőt. Ha a pénzt választja: gazdag ura lesz; ha a fésűt választja: veszekező férje lesz; ha pedig a kulcsra esik választása: ez olyan gyengéd párt jósol neki, a kivel csupa öröm lesz az élete. Kergessék még egyszer „hunyni“ a lányt s takarjanak le a kendővel virágot, gyűrűt és olvasót; ha a virágot választja a lány: akkor a következő évben menyasszony lesz; ha a gyűrűt választja: akkor már férjhez megy; ha ellenben az olvasót választja: akkor bizony otthon felejtik. Keressen a fiatalság három egyforma dióhéjat; az egyik alá tegyen valaki egy picit rongyot, a másik alá egy gyűrűt, a harmadik alá pedig egy szemernyi földet; a ki a rongyot emeli: az utazni megy; a ki eltalálja azt, a melyik alatt a gyűrű van: az hamarosan megházasodik; a ki pedig földet emel: az elmegy Földvárta deszkát árulni, vagyis meghal.

Puhára főzött borsót hányjanak a leányok a falra: a melyiké ott ragad, az a következő évben férjhez megy. A kit a leány karácsony-este farkasfoggal megérint: az a következő évben ugyancsak beléje fog gabajodni és ha

helyzet, de a személyi momentumok is erre a legszebb kilátásokat nyújtják, mert egészen eltekintve attól, hogy a tárgyalásokat vezető magyar kormányának bölcsője az a nemzeti érzés volt, amelyet soha kormány nálunk ilyen pregnánsan ki nem fejezett, — aki ismeri a viszonyokat, jól tudja, hogy alig volt és a közeljövőben alig lesz osztrák államférfi, aki a magyar nemzet jogait annyira respektálná, mint Schönaich báró közös hadügyminiszter, aki nemcsak bátorsággal, hanem a kellő súlyal is bír ahhoz, hogy ezt a véleményét egészen nyíltan hangoztassa úgy a király előtt, mint az osztrák parlamenti körökben. Ezért az e téren bölcs politikával elérhető eredményeket, amelyek a zászló, a címer használatára és a magyar nyelvnek szolgáló nyelv és a katonai büntetőperrendtartás nyelve gyanánt való megállapítására vonatkoznak, csakis az keveselhetné, akitől joggal remélhetné az ország, hogy ennél többet tud elérni.

A másik aktuális kérdés, a bank kérdése, tisztán gazdasági szempontból mérlegelendő. Nem azért, mintha az önálló banknak nem volna nagy közjogi jelentősége, hanem mivel közjogi szempontból még a 67-esek előtt is egészen világos az önálló bankhoz való kétségtelen jogunk. Olyan önálló bankot azonban, amely a kamatláb magas felemelésével, nagy diszkrézióval és azzal járna, hogy az egész arany az országból a külföldre özönlene ki, sem Justh Gyula képviselőházi elnök, sem senki a világon nem akarhat, mert ezzel nemcsak a függetlenségi pártot tennék tönkre, hanem lehetetlenné tennék éppen annak a célnak a megvalósítását, amelynek érdekében követelik az önálló

ast akarja a leány, hogy ez a fellobbanó szerelmi tűz soha ki ne aludjék, hanem hogy mindig lobogjon: hamuvá égetett haja-száját tegye választottjának a borába. Ha a leány karácsony-este az udvar közepén szakajtó tetéjére áll: a merről az első kakas-szót hallja, arra viszik férjhez.

Karácsonykor a leány senki-fának se adjon csókot, mert a karácsonyi csók árt a szépségnek.

Mikor a leány lefekvéshez készül, forduljon háttal az ajtónak, azután huzza le bullabáról a cipőjét és dobja azt balkézrel, balvállán át az ajtó-felé: ha a cipő orrával az ajtónak esik, akkor kifelé áll a szekere rudja.

Mielőtt lefeküdnék, kösse be kendővel a fejét, hogy ne feledje el azt, a mit álmodni fog... tegyen a vánkosa alá egy négy levelű lóherét és egy sapkát, párnái közül tegye az egyiket hosszába, a másikat rá keresztbe, tüssön a felső kis párnára balkezeivel harmat, — fordítsa meg a megcsapott kis párnát a másik oldalára, jobblábbal lépjen az ágyba, tegye a szivére a kezét, gondoljon arra, a kit legjobban szeret: a beteljesedik, a mit álmodni fog. Ha álmából felébred: fordítsa meg a kis párnáját s felőle fog az is álmodni, a kiről ő álmodott.

bankot, t. i. az ország gazdasági megerősödését. Tudom, nem számíthatunk e tekintetben az osztrákok támogatására, de gazdasági harcot provokálnunk Ausztriával nem szabad, mert ez azután az önálló bank felállításának a legnagyobb akadály. Hátráltatja itt célunk elérését egyes 67-es politikuskoknak a közös bankhoz való görcsös ragaszkodása és az az igazán érthetetlen eljárása, hogy most, a tárgyalások közvetlen megkezdése előtt mutatnak rá az egész világ előtt az önálló bank veszélyeire, de nehézségeket gördít az önálló bank felállításának útjába az a másik szélsőség is, amely öncélnak tekintve az önálló bankot, azt minden áron, az ország gazdasági romjain is, fel akarja építeni A függetlenségi párt elnöke, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, ismételtén és minden kétséget kizáró határozottsággal, jelezte álláspontját az önálló bank kérdésében, ennek megvalósításán betegsége dacára is szakadatlanul munkálkodik és ezen az egyedül helyes úton, a csendes munka útján van remény arra, hogy a függetlenségi párt és az egész ország egységes támogatása mellett ismét hatalmas lépéssel viheti előre az ország függetlenségének ügyét.

Végül a kormány munkájának betetőzése kíván lenni a választói reform. Emberi alkotás és nemcsak eltűri, hanem egyenesen megkívánja a parlament objektív és okos kritikáját. A nemzet egész jövőjét megalapozó ezen reform megitélésénél szem előtt kell tartani azt, hogy Andrassy Gyula gróf belügyminiszter előtt e javaslat megalkotásánál két szempont lebegett: az egyik a politikai jogok kiterjesztésének, a másik az államalkotó és államfentartó magyar nemzet hegemoniája további biztosításának szempontja. A kormánynak és a belügyminiszternek ezt az álláspontját, amely a szociális fejlődést beleoltja a magyar nemzet testébe, az országnak minden hű polgára csak helyeselheti, de e kereten belül azután a kormány a legkevésbé sem zárkózik el a jogos és észszerű kritika elől.

Csak természetesen, hogy a megoldásra váró nagy kérdések egyes részleteiben vannak eltérések az egyes pártok, sőt itt-ott az egyes pártok tagjai között is. De nemcsak pártszakadás veszélye nem fenyeget, hanem ellenkezőleg komoly kilátás van arra, hogy hosszabb időre megállapítandó munkaprogramm alapján a koalált pártok egyesült erővel szolgálják ezentúl Magyarország gazdasági és politikai függetlenségének ügyét.

Nemzeti színészet.

Végre közönségünk kezdi megszokni a színházbajrást és hovatovább meg lehet elégedve a színigazgató, csak azt a mult számban hangoztatott kérésünket, a darabok ismétlése és a nem fehér esték kerülése ügyében vigye lehetőleg teljesen keresztül, meglátja: anyagi haszon fogja követni az erkölcsi sikert is.

A szini évad annalesaiban mindenesetre maradandó nyomot fog hagyni a *szombati est*, amelyen szépszámu közönség vett részt és amely alkalommal Rostand nagy tanulmányt igénylő verses drámája, „*A sasfók*” (L'aiglon) került színre. A Sarah Bernard számára készült darab, amely a kiállítás évében Párisban oly zajos sikert aratott és amely azután világhódító körútra indult, eljutott városunkba is és eltekintve a diszletektől, amelyeket különben kis színpadunkon alkalmazni technikai lehetetlenség volna, mindenképp kielégítette a várakozásokat. Átgondolt játékot vitt színpadra Vándory Géza, a címszerep kreálójá. Ez a fiatal színész érzéssel, meghatottsággal játszott. Minden szava érzés volt, megrezgette a fensőbb érzelmek hurjait. Ott, ahol a nyugodt, sorsával elégedetlen fiatal hercegnek kellett előtérbe jutnia, nyugodtan játszott, ahol a hazáját és atyja emlékét kellett megvédenie, a kellő extázisban is kitűnő volt, különösen jól fogva fel a wagrami mezőn előadott hallucinációs és illuzióból eredő jelenetet. A testestől-lekestől derék francia, a bátor Flambeau, Derenghy nagyon is dicséretreméltó játékában került bemutatásra. Tűz, szenvedély, buzdító szózat, e szerep alakításának lényeges feltételei, alakításában mindenképp előtérbe jutottak. Gáspárnak, e tehetséges színésznek, igen antipatikus szereppel kellett megküzdnie. Metternichet, a bős kancellárt kellett játszania és mondhatni, igen ügyes volt. Papp Erzsébet Mária Lujzája is igen jó volt. A többiek jól illeszkedtek az összjátékba, kiemelhetők Torday (Ferenc császár), Vajda (a szabó), Pataky (Gontz), Erneyi (attaché), Márton (Ditrichstein), Gyulay (Obenaus), Spóner Ilonka (Camarato), Kis Cecília (De Lorget Teréz), K. Ujházy Margit (a főhercegnő), Aldoryné (Eiszler Fanny).

Vasárnap délután végre ifjuságunk is megfelelő darabhoz jutott. Szigligeti kitűnő színműve, „*II. Rákóczi Ferenc fogsága*” volt a műsoron. A címszerepet Erneyi János nagy tudással, elismerésreméltó ügyességgel kreálta, de a többiek is hozzájárultak mindenképp ahhoz, hogy az előadás élvezhető legyen és elismerést keltsen. Este „*L'aiglon*” ment másodszor.

Végtelenül kedves zenéjű darab a Ziehrer operetteje, a „*Fuzsitus kisasszony*”, amelyet *hétfőn* este élveztünk. Mulatságos jelenetekből áll különben az egész darab, fejtejtőre állított helyzetek nagy számban jutnak előtérbe és ha talán meg is rójuk a librettó gyárosnak tulságosan drasztikus színekben festő humorát, mégis szívesen mulatunk a kitűnő ötleteken, mert a darab egyébként nem veszi segédesszköztül a banálitást és frivolitást. A kikapós, csintalan és vakmerő Rozettet, az ugynevezett „*Fuzsitus kisasszony*”-t Barna Mancsi, a társaság „*liebling*”-je játszotta édesen, kedvesen, elismerést aratva. Márton Miklós a bonvivant André személyesítette igen jól, csinosan is énekelt. Hasonlóképp csak jót mondhatunk Vajdáról, aki a snájdig hadnagyot játszotta. Ügyesen került bemutatásra az ügyetlen miliomos Gáspár és az együgyű Frédi Vándory alakításában. Nagyon tetszett Pataky, aki Duboist, a pattogó őrmestert játszotta. Jó volt és remekül énekelt Márkus Angela (Lóla), Kisebb szerepükben is tökéleteset nyújtottak

Óvakodjunk utánzatoktól.
COGNAC BEVÁSÁRLÁSNÁL HATÁROZOTTAN
 Gróf KEGLEVICH ISTVÁN utóda
 hirneves gyártmányait kérjük.
 3-5 Bel- és külföldön KIZÁRÓLAG DISZOKLEVÉLLEL kitüntetve.

Aldoryné (Susanne), Papp Erzsébet (Mathild), Derenghy (Rombeau), Spóner Ilonka (Lussy), Erneyi (Paul), Kis Cecília (Mimi). Csak a sugó sziveskedjék szerepét halkabban teljesíteni s igen feltűnő volt hangos kopogása is a harmadik felvonásban, amely a zenekarnak szólt. Kedden este ugyanazt adták.

Társadalmi feladatok.

Soha még nagyobb fejlődést, hatalmasabb evolúciót nem ért meg az emberiség egy évszázadon keresztül, mint a nem rég letűnt XIX. században. A népek életében ez a század hasonló volt a derűs fényű tavaszi naphoz a természet ébredő világában: mind, mind szemmel láthatóan átalakult, hatalmasabban fejlődött. Óriási volt a *haladás* minden téren. A szabadság, egyenlőség felszabadította az elnyomott néprétegekben a szunnyadó erőket és ezen életre kelt erők a világversenyben csodálatos sikereket értek a tudomány, a művészet és ipar mezején.

A természettudományi vívmányok átalakították a közgazdasági életet, mivel a gépek megsokszorozták a mezőgazdasági és ipari termelést. A forgalmat és közlekedést óriásilag megnövesztette a vasút, posta, gőzhajó, táviró és telefon s ma már távolságokat nem ismerünk, azok ugyiszólván eltűntek. A megkönnyített munka s a meggyorsított közlekedés a meggazdagodásnak ezer meg ezer új forrásait nyitották meg és a nemzetek vagyonát megsokszorozták. A jólét fejlődésével a műveltség, a kultúra, a kötelezett népoktatással pedig a tudomány is fejlődött. Felvilágosodottság terjedt szét, a közegészségügy megjavult s a boldogság és élvezetek utja mindenki előtt megnyílt.

Azonban ne higgyük, hogy e fénynek nem volna árnyéka. Valamint mindennemű jónak, a XIX. század gyors fejlődésének is megvannak saját hátrányai, kisebb-nagyobb szépséghibái. A felszabadult gazdasági verseny csak az erősebbnek kedvezett s egyesek kezeiben milliók halmozódtak fel. A gyárak felvirágoztak, de a versenyképtelenek ezrei egyesektől váltak függőkké és miután a kisipar csődbe jutott, milliók mentek tönkre. Az egykor független mesterből napszámos, munkás lett, mivel családjának élnie kell s míg a gyáros a hasznot vágja zsebre, a munkás testileg-erkölcsileg tengődni kénytelen.

Az egykor patriarkális viszony szét van dülva; a főnök és munkaadó önzése a munkásban gyűlölséget kelt, melynek mérges virága a strájk. Mert a szegénység, a nyomor nyomasztóbb és elviselhetlenebb ma, mint egykor, mióta a kötelezett népoktatás a nép gyermekében is fejlesztette azokat az igényeket, amelyekről előbb mitsem tudva, előbbi egyszerű életével megelégedett volt.

Es minthogy a boldogulásra szolgáló eszközt a pénz képezi, ennek hatalma oly nagygyá lett, mint azelőtt soha. Az aranybonyu imádása soha sem volt annyira általános, annyira szívből eredő, mint napjainkban. A pénzszerzésnek szenvedélye mindenüvé befészkelte magát, a család szentélyébe és a társadalom minden rétegébe ép úgy, mint az egyesek életébe, de még a gyermekek sem mentek attól. A pénz kultusa kiszorította a szívekből a régi, nemes ideálo-

kat. A házasságra vágyó fiatal ember gazdag partira vagy protekcióra vadász; a meggyőződés piaci áruvá lett s a nyilvános élet posványba került. Csak itt látja az ember, mily mélyre süllyedt a materializmus által s hogy a közérkölcsoösséget mennyire nyomta el az anyagiság kultusa.

Egy idő óta azonban jelek és jelenségek kezdenek feltűnni, melyek arra látszanak mutatni, mintha az eddigi élet csak tegnapi szót volna, mintha a ma képe teljesen megváltozott volna. Új korszak határkövéhez jutottunk s egy nagy morális evolúciónak vagyunk tanúi és résztvevői. Előttünk és általunk az idealizmus harca foly a materializmussal.

Ez a heves harc oly annyira megváltoztatta a mának képét. A letűnt korszak romjaiból új feladatok támadtak, melyeknek megoldása reánk, a mai kor gyermekeire vár. Tagadhatlanul nehéz feladat, de sokat tehetünk könnyebbé, ha ellenfeleinket megismerve, gyöngéiket és könnyen sebezhető részeit kinyomozni törekszünk.

Aki tehát tisztában van mindkettőnek mozgó erejével: az idealizmus és materializmus szerepével; aki tehát tisztán látja, hogy az egész élet nem egyéb, mint e két erőnek váltakozó diadala vagy veresége; aki elég erős arra, hogy e két erőt kezében tartsa: az bizonyára nagyobb akadály nélkül képes lesz a jövő feladatának megoldására.

Első feladatunk azonban, hogy az idealizmust visszahódítsuk és az azt megillető helyet számára kijelöljük, mert a multban frivol cinizmussal diskreditálva lett, úgy hogy az idealizmus teljesen eltűntnek látszik. Az idiotizmussal tartották egyenértékűnek és ideális bolondnak tartatott mindenki, aki nem akart a materializmus piszkos hullámaiban uszni. Ezt tenni, az *idealizmust* visszahódítani szükséges, mert a multból megmaradt előítéletek kizárása nélkül a reánk háruló feladatok sikeres megoldása teljes lehetlenség.

HIREK.

J. olvasóinknak, lapunk munkatársainak boldog ünnepeket!

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán e hó 23-án a karácsonyi ünnepekre családjá körébe, Budapestre utazott.

Az orsz. függetlenségi párt újévi szónoka. Újév napján a függetlenségi párt részéről Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, a párt vezérét gróf Teleki Arvéd orsz. képviselőnk fogja üdvözölni.

Gróf Teleki adománya. Gróf Teleki Arvéd orsz. képviselőnk 200 koronát küldött a polgármester kezéhez, még pedig 100 kor. boszniai katonáink, 100 kor. pedig a vár. szegények közt leendő kiosztás végett. A polgármester nemeskeblű képviselőnk intenciójának megfelelően rendelkezett.

Egyházi ének. A „Cecilia-egyesület“ karácsonyi műsora. Karácsony elő napján a déli-élti nagymisé: a) Introitus: Puer natus est nobis... 4-sz. v. k. (a capella) Stehle J. G. E-től. b) Filke M. Missa Solemnis („Oriens ex alto“) 4-sz. v. k. zenekarkiséréttel. c) Graduale: Viderunt omnes... 4-sz. v. k. Leitner K. A-tól. d) Offertorium: Tui sunt coeli... 4-sz. v. k. zenekiséréttel Filke M-től (Op. 70. 1. szám.) e) Communio: Viderunt omnes. A

11 órai misén német énekek kerülnek senekarkiséréttel előadásra. Karácsony másodnapján d. e. 10 órakor magyar énekek.

Kitüntetés. Dr. Zwibach Vilmos brécai ker. orvost 6 felseje közháznu orvosi működésének elismeréséül a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki. E kitüntetés minket ujvidékieket is közelebből érdekel, mert Dr. Zwibach Vilmos ujvidéki szülött, aki a kir. kat. magyar főgimnáziumnak volt 8 éven át komoly törekvésű és szorgalmas tanulója.

Az áll. tisztviselők abból a sérelemből kifolyólag, hogy Ujvidék a 70 százalékos lakbérosztályba soroztatott, pénteken, karácsony első ünnepén d. u. 4 órakor a törvényház nagy termében értekezletet tartanak.

A DMKE ismeretterjesztő előadása. Nagy és előkelő közönség előtt tartotta meg Krump Vilmos zombori felső kereskedelmi iskolai tanár mult vasárnap előadását *Bosznidról és Hercegovináról*. A gimnázium nagy rajzterme zsufolásig megtelt és a folyosó hangos volt a későn jöttek és kiszorultak panaszatól. A tárgy aktuális volta, a bemutatott képek rendkívüli érdeklődést keltettek és a közönség a rettentő hőségben is — bár, mint halljuk, a terem alig volt fűtve — a legelőnkebb figyelemmel kísérte az előadó szavait. Egy-egy meglepően sikerült képnél (összesen 66 kép volt, melyeket egytől egyig az előadó saját felvételei után maga készített), kitört a meglepődés moraja. Az előadás végén pedig szinte mgostromolták az előadót a boszniai utazások felől kérdezősködők. Ismertetésre került különben az anektált tartományok földrajzi fekvése; hegy- és vízrendszere, klímája. Bemutatta lakosságának jellegzetes típusait, természeti szépségeit (Narrenta völgy, Preuj, keleti vasut), a falusi és hegyi életet, városainak tarka szépségeit és meglepő ellentéteit. Röviden jellemezte iparát és rámutatott nagy jelentőségére, A közönség élvezetes és tanulságos óra után távoztott az előadó teremből, hova egyre jobban hozzászokik. Igazán kár, hogy a DMKE vezetőségének ilyen fajta előadásokra nagyobb terem nem áll rendelkezésre. A legközelebbi előadás január második vasárnapján lesz.

Folyt. kimutatás a Boszniában állomásozó katonáink javára: Vár. tanács, központi Hitelintézet 50—50 k. Szerb Zadruza 20 k., Endre Antal, Szerb Matica, Matics Dusán, Kron Károly 10—10 k., Szalay L., Demetrovics Vladimir, Dr. Szlezák 5—5 k., Stratimirovits L., Dr. Koda S. 3—3 k., Ráth K., Nendtvich J., György L., Profuma Béla, Forster, Ertl I., Nachtmann S., Dr. Marczekovich I., Lakits J., Goldstein M., Novics Gy., Zanbauer Á. 2—2 k., Puch N., Kovacevits Zsárkó, Stessel, Varga, Trischler, Waller, Stefanovits Zsárkó, Sigmund K., ifj. Zanbauer Á., Kondorossy M., Vasdényei, Balassa Samuné, Dr. Jahn 1—1 k., Wachtl, Friedmann, N. N., N. N. 50—50 f., Horák A., Marecskó, Pletikoszits, Alaburi Tosa, N. N. 40—40 f., Okos Béla 20 f., Jella Gavanszky 10 f. *Japavicz* Milán gyűjtése 33 k., *Frank Richárd* Erzsébet szállóbeli főpincér ivén 46 k. 40 f. — A főispán ivén befolyt összesen 353 k. 79 f. Piukovich Ferencné gyűjtése 161 k., *Frank* gyűjtése 46 k. 40 f., gróf *Teleki* adománya 100 k. s így összesen befolyt 661 k. 20 f., mely összeg mint Balla főispán által indított társadalmi akció eredménye, valamint Königstädler testvérek adománya: 1 láda szilvórium és likör s Irsay Antal adománya: 1 hekt. bor, az ujvidéki helyőrségi parancsnokság útján a budapesti hadtestparancsnokságnak küldött fel.

Anyakenyvi kinevezések. Az ujvidéki anyakenyvi kerületbe Dr. Marczevich Imre főjegyző anyakenyvvézetővé, Forster Géza tanácsnok és Profuma Róbert levéltárnok pedig anyakenyvvézető helyettesé nevezetett ki a belügyminiszter által.

Gyűjtés. Piukovich Ferencné, városunk jótékonyágának anyala, a Boszniában és Hercegovinában levő magyar katonák részére összesen 161 koronát gyűjtött. Ezen gyűjtő iven adományoztak: 30 koronát özv. Hirsch Tivadarné, 20 koronát Ujvidéki Takarékpénztár, 10 koronát Ujvidéki magyar előlegelési egyesület, Ipar és kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság, Pesti magyar kereskedelmi Bank, 5 koronát Dietzgen Gábor, Balassa Henrik, 6 koronát Teubner Jánosné, 4 koronát Dr. Horváth Gézánné, Winkle Istvánné, Schubert Rezsóné, Dr. Kamenitzky Sándor, 2 koronát Piukovich Ferenc, Dr. Wagner Károly, Dr. Ofner Mór, Dr. Stroné Ferencné, Hlaváts Amália, Piukovich Ferencné, Dr. Piukovich Sándorné.

Karácsonyi felruházas. A Piukovich Ferencné vezetése alatt álló „I. Ujvidéki Nőegylet” vasárnap december hó 20-án tartotta karácsonyi felruházasát, amely alkalommal mintegy 70 gyermeket részesített áldásos jótéteményében.

Az ujvidéki Magyar Kaszinó 1909. évi hírlapjai vasárnap, december hó 27-én délután 3 órakor fognak albérlébe adni.

Közgyűlés. A Magyar Kaszinó közgyűlését 1909. január 3-án délután 3 órakor fogja megtartani.

Alapszabály jóváhagyása. Ismeretes, hogy a lövészegegyesület alapszabályai módosításra szorultak. A felterjesztett módosított alapszabályokat a belügyminiszter most a jóváhagyási záradékkal ellátta.

Nemeskeblőség. Flasch Ferenc palánkai születésű, kairói lakos arról értesítette a palánkai áll. polgári iskolát, hogy 1000 korona adományozásával nevének nevére nevezett iskolánál utazási alapot fog létesíteni s azt időnként gyarapítani is. Az alapítvány kamatai minden második évben iskolai kirándulások alkalmával szegény, de jó iskolai növendékek utazási költségeire lesznek fordítandók.

Katonahangversenyek. Az idei év zenei szórakozásainak méltó befejezése lesz a művésziesen összeállított műsor két nagy hangverseny, amelyeket a péterváradai cs. és kir. 70-ik gy. e. teljes zenekara fog a Mayer szállóban Csermák József kiváló karnagyuk vezetése alatt előadni. A két hangverseny egyike karácsony első napján, pénteken e hó 25-én lesz, a második és egyúttal az utolsó vasárnap, e hó 27-én. Belépődíj marad csak 20 kr. Kezdeté 1/2 órakor.

Kereskedelmi utazók gyűlése Ujvidéken. A magyarországi kereskedelmi utazók egyesületének szegedi kerülete vasárnapra, e hó 27-én délután 2 órára a Mayer szálló külön termébe értekezletre hívta össze az Ujvidéken lakó mintegy 70—80 kereskedelmi utazót, mely értekezletnek egy ujvidéki kerület megalakítása fogja a célját képezni. Az értekezlet előadója László Bódog, a szegedi kerület agilis vezetője lesz. Mayer Imre szállodás a gyűlés tagjait az értekezlet után vendégül hívta. Az értekezlet iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Az ujvidéki Dalárda e hó 20-án, vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, melynek lefolyásáról a legközelebbi számban bővebb értesítést adunk.

Az ujvidéki kor. szociális egyesület e hó 26-án d. u. 1/5 órakor ünnepélyes előadást

tart. Műsoron van 1 monolog, 1 szavalat, tréfa felolvasás, 1 bohózat s vetített képek.

Eljegyzés. Zombory István mérnök, néhai Zombory László ügyvéd fia, aki több évig Mexikóban élt s most Budapesten telepedett meg végleg, eljegyezte Scossa Piroskát, Scossa Zoltán nyug. szabadkai tűzoltó főparancsnok leányát.

Jótékony adakozások. A karácsonyi ünnepek alkalmából a városi szegények javára a Zsófia gőzmalom 50 kiló, Mayer József 25 k. lisztet és Wagner Mihály lisztre 25 koronát adomá-nyozott.

Az ujvidék-szegedi th. közut tisztaistvánfalva-temerini szakaszán a jövő évben szükséges kongotégla átrakási munkákkal Bács-megye alispánja Fábian Antal temerini vállalkozót bízta meg, az ugyanezen utra szükséges kongotégla szállítását pedig az *ujvidéki Központi Hitelintézet* részvénytársaságra ruházta.

Utrendezés, földtöltési munkálatok. A vár. tanács elrendelte, hogy az ártézi fürdő körüli területek feltöltessenek s ezzel kapcsolatosan a futaki ut a vámháztól a kórháztelek végéig végleg rendeztessék. E rendezés következtében a Kálvária megmarad jelenlegi helyén, de úgy, hogy az ártézi fürdő *parkjának* kiegészítő részét fogja képezni. A mérnöki hivatal ehhez képest az előmunkálatokat, a tervek készítését megkezdette.

Dalesély. A Frohsinn nevű dalegylet, mint minden évben, az idén is, karácsony másodünnepén — Mayer vigadótermében — dalesélyt rendez.

Csöd. Az ujvidéki kir. törvényszék Schindler József ujvidéki kereskedő ellen a csődöt megnyitotta s tömeggondnokká Dr. Balázs Ignác, helyettesévé pedig Dr. Kovács Bódog ügyvédekkel rendelte ki.

Vendégszereplések. Schubert Márton ur, városunk szép hangu, népszerű hivatalnok, akinek már a színpadon is jelentős sikerei voltak, e hó 29-én, kedden a „Cornevillei harangok” tenorszerében *Mezey Kálmán* színtársulatánál vendégszerepel. Ugyancsak tenorénekes, *Mihályi Ernő* játszik vendégkép január hó második hetében, — 7—9 és 11-dikén, a mikor „*Hoffmann meséi*” — *Szép Heléna*” és a „*Varázskeringő*” kerül színre a főszerepekben a vendégművészzel. *Mihályi Ernő* a vidéki színészgárda egyik legjelesebb tagja, — kinek deli alaja és első rangu zenei képessége is van, úgy hogy a m. kir. Operaház igazgatósága meghívással tüntette ki a jeles színművészt. Ugyancsak kimagasló estéje lesz az idei színiszezonnak „*A császár katonái*” e hó 28-ra, *hétfőre* tűzött bemutatója, mikor Földes Imre e zajos sikert aratott színműve kerül színre. „*A császár katonái*” szerdán megismétlik. Az ünnepek alatt péntek d. u. „*Csók király*” félhelyárrakkal megy, Berczik Árpád népszínműve, a „*Parasztkisasszony*”, este pedig rendes helyárrakkal *Barna Manczival* a címszerepben. Szombatan d. u. „*Berger Zsiga*” énekes bohóság lesz műsoron, este Pásztor és Mäder énekes vigjátéka a „*Nagy-mama*” Solti Vilmával a címszerepben. — Vasárnap d. u. Helkay Jenő énekes bohózatát, a „*Naftalin*”-t adják, este a „*Jatárjárás*”. Most készül a társulat a „*Komédiások*” és „*Szerencse malac*” c. operettek, amelyek az elmúlt bécsi idény slágerjei voltak. — E darabokat a vidéki színigazgatók csoportja szerezte meg előadásra, ezért adják a fővárosi színházakat előzőleg.

Szegény gyermekek felruházas. Az ujvidéki gyermekbarátok egylete az idén körülbelül 1200 koronát gyűjtött s ez összegből 85

szegény gyermeket látott el — dec. 20-án — téli ruhával.

Ujságok elárverezése. Az ujvidéki Lloyd ez uton is tudatja tagjaival, hogy e hó 26-án d. u. fél 3 órakor az összes ujságok albérlébe eladatnak.

Kegyes adomány. Dr. Városv Gyula érsek a székesfehérvári püspökség jövedelméből még reá eső 25,000 koronát nem vette föl, hanem volt egyházmegyéjében hagyta jótékony célokra. Ezen összeg most került kiosztásra.

Öngyilkos gyógyszerész. Ember István — ujvidéki körökben is ismert csurogi gyógyszerártulajdonos a mult héten föbelötte magát. Hozzátartozói szerint súlyos idegbajban szenvedett, mely az utóbbi időben üldözési mániává fajult s ezért lett öngyilkos. 45 éves volt s özvegyén kívül 5 gyermeke gyászolja.

Előljárók választása Piroson. Mint pirosi levelezőnk írja, a pirosi függetlenségi párt, dacára a szocialisták s a velük szövetkezett régi szabadelvűek megfeszített erőlködésének és korteskedésének, úgy a megyei bizottsági tag, mint a közs. képviselők választásánál fényes győzelmet aratott, ékes bizonyosságul annak, hogy életképes és hogy a lakosság zöme, nyelvre való tekintet nélkül, e párt hívének vallja magát. De fényes győzelmet aratott a függetlenségi párt a legutóbbi közs. tisztújításkor is, mely e hó 19-én tartatott meg Dr. Fratricsevits István th. főszolgabíró elnöklte alatt, ki az előljárók választását pártatlanul s szigorú tárgyilagossággal vezette, amiért a választó közönség lelkesen meg is éljenezte. E választásnál a régi előljáróság teljesen kibukott s az egész előljáróság a függetlenségi pártból került ki. A pirosi függetlenségi pártnak ezek után most már erős a reménye, hogy a boldogulás útjára lépve és a sok küzdelemben megerősödve, a békés haladásnak mi sem állja többé útját.

Uj vasut megnyitása. A szabadka-palánkagombosi vasut e hó 15-én nyílt meg a forgalom számára. Az uj vasut megnyitása elé nagy érdeklődéssel és várakozással tekintettek a vasut mentén levő nagyközségek lakói.

Ideális asztali vizet nyújt kellemes ízénél és kitűnő dietetikus hatásánál fogva a több mint 100 év óta kedvelt és megbecsült *Rohitschi Tempelfordás*. Anyagcserét előmozdító hatásánál fogva általános figyelemrevélt érdemel.

Mérsékelt áru menettérti jegyek kiadása. A máv igazgatóságától nyert értesítés szerint 1909. január 1-től kezdődőleg a Pozsony-Komáromi egyesült h. é. vasuton Tany-Nemesócsáról-Ujkomáromba 1 kor. menettáron egy napig érvényes III. oszt. menettérti jegyek fognak kiadni.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsió az elsatnyulástól menti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyermeük egészségének rohamos javítását. Mert akkor is, ha a gyermek a tejet visszatásítja, a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni.

szívesen fogadja és könnyen emészti meg. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

2—4 Kapható minden gyógyszárban.

Jótekonycélú újítás. Bizonyos idő múlva minden túléli magát. Az újévkor szokásos naptárjándékozás, melyet annak idején ujdonságánál fogva szívesen vett a megtisztelt közönség, ma már elavult s Wagner testvérek céget illeti az érdem, hogy vevő közönsége iránti hálás elismerését más, célszerűbb és hasznosabb módon kívánja leróni. Eltekintve a vevőinek bevásárláskor úgy az olcsó árakkal, mint az áruk finomságával biztosított előnyöktől, a naptár-küldést most újévkor beszünteti s ehelyett a naptárak árának megfelelő összeget ajándékoz a helybeli nőegyleteknek, a szegények közt újévkor leendő kiosztása végett.

Az állatlétszám Bácsme gyében. Bácsme gyében — beleértve Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor városokat is — az állatlétszám ez idő szerint a következő: szarvasmarha 227,000, ló 134,000, sertés 400,000, juh 290,000, szamár 585, öszvér 6, kecske 190. Közlegelő van 257,000 kat. hold.

A légzőszervek vannak éghajlatunknál fogva mindennemű betegségeknek (megtámadásnak) legjobban kitéve s így legtöbb esetben szorulnak orvosi segélyre. Szükséges ennélfogva ezen betegségek ellen hatásos gyógyszer alkalmazni és úgy az orvosi kar, mint a szenvedő emberiség örömmel fogja üdvözölni, hogy sikerült a „Sirolin-Roche“ nevű creosotkészítményt előállítani, amely a légzőszervek összes megbetegedésénél legjobbnak bizonyult s úgy a súlyosabb, mint pedig a könnyebb természetű hurutos bántalmakat aránylag a legrövidebb idő alatt megszüntette. A „Sirolin-Roche“ csökkenti a köpetet, emeli az étvágyat és megszünteti az erőcsökkenést, amellyel ezen szer igen kellemes ízű és nélkülöz minden méregtartalmat. „Sirolin-Roche“ kapható minden gyógyszerárban.

Mindnyájunknak kell néha egy erősítő szer, mert a folytonos munka fárasztó. Kitűnő erősítő szernek bizonyult a „Scott-féle Emulsió“, mely főleg csukamáj-olajból áll, csak hogy igen jó ízű és a leggyengébb gyomor is könnyen emésztheti. A „Scott-féle Emulsió“ minden gyógyszerárban kapható.

A ki egy beszélőgépet vagy zenélőművet vásárolni akar, az hozassa meg azonnal Richter F. Ad és Ta. kir. udv. és kam. szállítóktól, Bécs. I. Operngasse 16, a gazdagon illusztrált zenélőmű-árjegyzéket. A beküldés ingyen és bérmentve eszközöltetik.

Oszták-magyar-olasz-francia személy-és podgyász forgalom. A máv igazgatósága közhírré teszi, hogy a fent megjelölt forgalomban 1909. jan. 1-ével Budapest keleti p. u állomásról úgy Ujdombovár-Fiume-Cormonsan, mint Ujdombovár-Fiume-Monfalcone-Cervignanon át közvetlen I. és II. osztályú gyorsvonatu menetjegyek fognak kiadni Cannes, Florenz, Milanó, Napoli, Nizza, Roma és Venezia állomásokra. Az említett viszonylatokban ugyanakkor közvetlen podgyászszámolás is fog rendszeresítettetni.

Harmino év. Jelentős kor egy lap életében. Ezt töltötte be december 15-én a *Pesti Hírlap*, melynek első száma 1878 december 15-én jelent meg, új szellemet, új formát hozva a magyar újságírodalomba. Függetlenség minden irányban, alkut nem ismerő, radikális szabadelvűség, bátor szókimondás: változatlan programpontjai ma is a *Pesti Hírlap*nak, mely épen eme mindig híven követett elveknek köszönhető a magyar sajtóban példátlan gyors föllendülését s máig változatlan népszerűségét. A *Pesti Hírlap* egész írói és újságírói nemzedékeket nevelt föl s alig van ma is neves író, aki korábban vagy később munkatársai közé nem tartozott. Innét van, hogy ma — harminc év múltán — Magyarországon a *Pesti Hírlap* a legelterjedtebb,

tehát legolvasottabb és legkedveltebb lap. Újévtől kezdve *Mikszáth Kálmán*, a legnagyobb magyar író, ismét sürűbben fogja dolgozataival fölkeresni a *Pesti Hírlapot*, melyhez majd huszereves munkatársi viszony fűzi. Tehát a két legmagyarabb író: *Eötvös Károly* és *Mikszáth Kálmán* kerül össze a *Pesti Hírlap* íróinak táborában. Hogy a *Pesti Hírlap* minden más napilapot meghaladó bő tartalommal jelenik meg naponként, azt már évek sora óta minden magyar újságolvasó jól tudja. A *Pesti Hírlap*nak minden más laptól eltérő specialitásai külön rovatok és különféle kedvezményei az olvasó közönség részére, harminc év során mindig voltak és ezennel is lesznek. Egyik legnagyobb kedvezménye a *Pesti Hírlap nagy képes naplóra*, melyet minden előfizető karácsonyi ajándékkul kap, immár 19-ik éve. Az 1909-ik évről szóló naptár már megjelent gazdag szépirodalmi tartalommal és 32 képes oldallal. Másik kedvezmény, hogy az előfizető fél áron rendelheti meg a *Divat-Salon* című, gazdag tartalmu képes divatlapot, melyet *Szabóné-Nogall Janka* a jeles író nő szerkeszt igen ügyesen. A *Pesti Hírlap* ára egy óra 2 kor. 40 fillér. 3 óra pedig 7 korona s a *Divat-Salonnal* együtt 9 korona. A kiadóhivatal címe hova az előfizetési pénzeket küldeni kell: Budapest, V, Váci-körút 78.

Legfinomabb csemege-különlegességek, folytonos ujdonságok *Wagner* testvéreknel Ujvidéken.

Lapunk legközelebbi száma csütörtök, dec. 31-én fog megjelenni.

Részlet a bortermelők egyletének közgyűléséről.

Az ember életében vannak pillanatok, a társadalmi életben mozzanatok, amelyek az ember bármilyen ideális, bármilyen közhasznú, nemes szándékkal megterhelten indul egy bizonyos cél felé, utjában megállítják, vagy legalább is gondolkodóba ejtik: vajjon az emberiség ennyire romlott s ennyire kiveszett volna az emberek lelkéből minden nemes, minden jó érzés? Pedig nem áll. Az emberek általában még jók, csak az ugynevezett *kolompások* a gonoszok. Azok közt vannak, akik minden jónak és szépnek halálos ellenségei, akik, miként a rákfene megemészteti a testet, úgy mértelyezik meg az emberek lelkét.

Vasárnap is a békés polgárok összegyűltek a szőlő- és bortermelők egyletében közgyűlésre. E közgyűlésre az „Ujvidéki Hitelszövetkezet“ is meghívót kapott, mint aki igen szép összeggel van érdekelve a bortermelők egyletének számos tagjával szemben. E hitelszövetkezet képviselőjében megjelentem én is és elnöki engedélylyel a tanácskozásban a legilletelmesebb formában részt vettem. Iparkodtam a szövetkezet érdekeit úgy megvédeni azon közgyűlésen, hogy ez által meg legyenek védve azon szőlőteleptulajdonosok érdekei is, akik a mi szövetkezetünknek tagjai, akik szőlőtelep-jüket és legtöbbben hajlékukat is most már nem a bortermelők egyletének, hanem a mi fiatal, szerény hitelszövetkezetünknek köszönhetik és köszönik is.

Felszólalásom tartalma ez volt: miután a szőlőtelepek telekkönyvi ingatlanságot nem képeznek, azon szőlőtelepek, amelyekre szövetkezetünk kölcsönt ad, irassanak át teljesen a hitelszövetkezetre; irassék át annak minden joga és kötelezettsége. Ezzel szemben azonban a hitelszövetkezet minden telepest összes jogaiban meghagy mindaddig, míg az illető a bortermelők egyletével és a hitelszövetkezettel szemben vállalt kötelezettségének eleget tesz. — Ez világos beszéd, tiszta és őszinte szándék. Ezt csak azok nem értik, akik nem szeretik az őszinteséget, akik nem szeretik a világosságot, hanem mint a csatornák patká-

nyai, a sötétségben érzik jól magukat, ott kényük, kedvük szerint garázdálkodhatnak. Mi azonban, kik az „Ujvidéki Hitelszövetkezet“ vezetésében részt veszünk, ezen sötét alakokra nem hallgatva, mint eddig, úgy ezután is segíteni fogunk a szegényen, támogatni fogjuk azt, aki arra rászorul, nem kiabálással, hanem tettel, akár tetszik ez, akár nem azoknak az uraknak, akik a vasárnapi közgyűlésen az én megjelenésemet és felszólalásomat ordítóva kifogásolták. Bár ok határozottan azt kívánták és követelték tőlünk, hogy ne segítsünk a szegény telepeken, mi mégis csak megmaradunk célunk mellett. A lelketlenség és ember-telenség posványába nem fogjuk őket követni.

Az olyan ló, amelyet soha, semmire sem használnak, de zabbal tele van tömve, rug, akár bántják, akár nem, rug akkor is, ha jókedve van s rug, ha haragszik. A bolond óra üt, akár kell, akár nem. Sem a ló nem tehet róla, hogy rug, sem a bolond óra, hogy folytonosan üt, egyik sem tudja mit csinál, de mert mindkettő hasznavetetlen, hát kislejteznek.

Ilyen bolond óra módjára kiabáltak, ilyen jómódban élők, de hasznavetetlen ló módjára rugdalóztak a bortermelők e közgyűlésén néhányan. Azt hiszem, a kislejtezés lesz az ő sorsuk is. Lomtárba kerülnek mindnyájan előbb-utóbb. Már meg is kezdődött a selejtezés. Bizonyítja a december 15-e.

Még csak azt vagyok kénytelen megjegyezni — és e megjegyzésem direkt Varsányi Lajos urnak szól. — hogy a város törvényhatóságában, hová engem a közbizalom emelt, szintén meg fogom tenni kötelességemet, e közbizalmat meg fogom becsülni. — Ott, azon a helyen, ahova Önnek betolakodnia nem sikerült, az Ön tanácsa nélkül is meg fogom állni helyemet.

Ön irigy. Az irigység pedig árt az egészségnek. Nagyon kérem, vigyázzon kedves egészségére!

Gály József
rk. kántortanító.

CSARNOK.

Petőfi apróságok.

1.

A komédia vége.

Aszódi diák korában fülíg szerelmes volt Petőfi Borcsába, az akkor Aszódon időzőtt színtársulat egyik fiatal színésznőjébe, anynyira, hogy miatta színészsé akart lenni s a társasággal menni. Az igazgató azonban csak úgy volt őt hajlandó társulatába fogadni, ha előmutatja iskolai bizonyítványát.

Elment tehát tanárához, Korenhez s bizonyítványát kérte, mert, mint mondá, nem akar tovább ott maradni és tanulni, hanem színész akar lenni.

— Majd adok én neked, — felelte Koren, — színészetet! — s olyas valami után nézett, amivel a nadrágokat szokta volt porolni; de a mig es előkerült, Petőfinnek már csak hült helyét találta.

Petőfi azonban tudta, hogy a mi halad, el nem marad s ez oknál fogva kerülte a iskolát.

Koren azonnal irt az apának s arra kérte, siessen Aszódra, mert fia rossz uton van s attól lehet tartani, hogy ha a színészek elmennek, Sándor is utánuk oldja a kereket.

Az apa Koren levelére el is utazott Aszódra. Midőn Sándor meglátta, elébe sietett és meg akarta csókolni kesét; de ő visszarántotta mind a két kesét s így szól:

19
Elő
visele-
kövesse.
Pet
azon g
állani?
felhagy
Korenhe
Kor
apának,
Sándor
visszatér
ajtot, a
olyasfél
szokták
port, kö
—
médiáso
Ilye
megigér
vége is
nészekk
A p
előtt töl
tásért. A
Petrovic
A m
levő szé
rájuk k
hideg. C
galléron
szárnyát
többiek
ferde vo
az oldal
Egy
ott volt
—
hogy ba
fejének
Mire
—
mutatja,
mint a
Ált
hogy a s
reformá
nagy tö
esen ág
közöttük
Egy
lamelyik
megism
rel, aki
bizalmas
mondvá
Hát
— én is
A
M
Érv
Uj
7:51 óra
30
órakor
Uj
5:25 ó
Jit
1:15 óra

Előbb megkérdelem Koren urtól, hogy jól viseled-e magadat? — s intett neki, hogy kövesse.

Petőfi lehorgasztott fővel haladt mellette, azon gondolkodva: nem volna-e jó odább állani? De minthogy atyja szemmel tartotta, felhagyott ezzel a szándékkal és követte őt Korenhez.

Koren a történeteket hiven elmondta az apának, aki mogorván hallgatta végig kedves Sándor fiának viselt dolgait. A fiu lakására visszatérve, az apa észrevétlenül becsukta az ajtót, aztán szótlanul felnyitá utitáskáját s olyasfélét vett ki belőle, amivel a marhákat szokták terelni s kegyetlenül elverte fián a port, közbe-közbe felkiáltva:

— Hát kell-e Borcsa? Kellenek-e a komédiások?

Ilyeténképen megpuhitva Sándor mindent megígért apjának, amit csak óhajtott s ezzel vége is szakadt a Borcsával s az asszói színészekkel folytatott komédiának.

(Székely S. följegyzése.)

II.

Korán megnyilatkozott önért.

A pápai főiskolában egyik szombaton délelőtt több diákot megidéztek kávéházi mulatásért. Az idézések végén ott állt: „13-ik ügy. Petrovics Sándor.”

A megidézett diákok ilyenkor a kapu alatt levő széles termésköveken ácsorogtak, amíg rájuk került a sor. Télen volt s kegyetlen hideg. Ott volt Petrovics Sándor is, egy vörös galléron kopott köpenyben, amelynek jobb szárnyát bal vállára vetette s didergett a többiekkel együtt. Csizmájának sarka annyira ferde volt, hogy nem is a talpán járt, hanem az oldalán.

Egyik kisebb diák, akinek neve szintén ott volt a fekete táblán, megszólította:

— Petrovics ur, hogyan történhetett az, hogy bakancsa nem oldalvást, hanem fent a fejének kellő közepén lyukadt ki?

Mire így felelt Petrovics:

— No lássa csak! Még a csizmám is azt mutatja, hogy én nem vagyok olyan ember, mint a többi!

III.

A molnármester következtetése.

Általános, bevett szokás volt hajdanta, hogy a színészi osztály pályájukat változtatott református tanulókból felt ki. Még most is nagy többségben van e felekezet a művészet ezen ágánál képviselve. Legkövesebb pedig közöttük az evangélikus.

Egyszer Petőfi vándorszínész korában valamelyik alföldi kis városon keresztül utazván, megismerkedett egy becsületes molnármesterrel, aki nagyon jó volt hozzá. Az első szónál bizalmasan megveregette a Petőfi vállát, mondván:

Hát maga színész? No annak örülök, mert — én is kálvinista vagyok.

(Jókai Tarka Élet).

A m. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 3:10 és 6:51 órákor és délután 3:48 órákor.

Ujvidékről Jitelre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Jitelről Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:00, 9:15 és délután 4:58 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:27, 7:55 (gyors), 10:42, délután 4:29 (gyors) és 7:22.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30 (gyors), délután 1:22, 4:05 és 6:48 (gyors) órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 4:55, 9:50 (gyors) délután 1:52, 6:37 (gyors) és 11:50 órákor.

Ujvidékről Zimonyba reggel 3:48, 8:53, 12:25 (gyors), délután 1:54, 4:23, 8:44 (gyors).

Zimonyból Ujvidékre reggel 7:20, 7:48 (gyors), 10:28, délután 3:48 (gyors), 7:02.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 órákor és délután 1:15 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:57 és 4:23 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10 délután 3:03 és 7:47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8:18 és délután 2:35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:40, 11:45 és délután 1:32 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:20 és délután 1:10 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor 10:25, délután 2:02, 6:55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 3:39, 8:08 (gyors) 11:30 és délután 4:25, 8:56 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4:33, 10:32 délután 1:42 és 7:05 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5:51, 10:05, délután 3:28 és 7:18 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:47, 6:53, 9:10, 11:05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48 és 11:30, délután 3:10, 4:55, 6:34, 8:10 órákor.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy Ujvidéken II. Rákoczi Ferenc-utca 56. szám alatt levő raktárhelyiségében 1908. évi december 26-án délelőtti 9 órákor körülbelül 55—60 métermázsas burgonya — mely Weisz Jakab által Totovics János címére szállított — nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében kir. közjegyző közbenjöttével eladatni fog.

Ujvidék, 1908. december 22.

Totovics János.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, osztnál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K140 és K2.— és újszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Eliabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

NESTLÉ

GYERMEKLISZTJE

csecsemők, lábbadozók
gyomorhajósok részére.

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban
és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Nyilt-tér.

Mégis csak pompásan messzire jutottunk,

hogy most már híres források gyógyító-erejét a mellénysebben magával viheti az ember és szükség szerint használhatja. A Fay-féle szodeni ásvány-pasztilla ugyanis hatásos alkotórésztel tekinve, tiszta forrástermék és így már könnyen megmagyarázható, hogy oly kitűnő szolgálatot tesz a torok, a tüdő minden megtámadásánál komoly és még oly régi hurutnál. Fay valódi szodeni-jének éppen úgy ott kell lennie a háztartásban, mint a kenyérnek.

Egy skatulya ára 1 K. 25 fillér és minden gyógyszerárban, drogeriában és ásványvízkereskedésben kapható. Utánzatoktól azonban tessék óvakodni.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Főraktár Budapest: Egger Leó dr. és Egger J. VI., Váci-körút 17, Kochmeister Frigyes utóda, V. Hold-utca 8, Thallmayer és Seitz, V. Zrínyi-utca 8. Török József, VI., Király-utca 12.

Felolós szerkesztő: Pap Sándor.

Táraszerkesztő: Zanbauer Agoston.

Müncheni sör!

A Szalvator pincéhez c. Paulani sörfőzdéből Münchenből érkezett sör mai naptól kezdve sörcsarnokomban kiméretik.

Tisztelettel
Kopolovics János.

Orvosilag ajánlva!

Igyék naponta

DUPLA MALÁTASÖRT

sz. István védjeggyel.

A köbanyai Polgári Sörfőzde gyártmánya.

Mindenütt a legnagyobb kitüntetésekkel elismerve.

Kimérése poharankint az ujonnan megnyilt

CAMBRINUS söresarnokban, Vasemberpalota.

Ugyanitt legfinomabb világos KIRÁLYSÖR is kiméretik.

Kitűnő konyha, figyelmes kiszolgálás, kellemes helyiség.

16649./1908. számhoz.

Versenyárgyalási hirdetés.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a nyilvánossági jellegű kórház, a városi szegényház és egyéb intézmények részére az 1909 év folyamán, esetleg három éven át szükséges gyógyszerek, élelmi szerek, fűszerek, gyarmatárak, festékek és anyagok szállításának biztosítására folyó évi december hó 28-án d. e. 11 órakor a városi tanács kis tanácstermében nyilvános versenyárgyalást fog megtartani.

A szállítások a következő csoportok szerint lesznek biztosítva.

I. Húsmelekek: I. oszt. marhahús kb. 6500 kg.; borjúhús kb. 1500 kg.; bárányhús kb. 180 kg.; birkahús kb. 120 kg.; leveshez való marhacsont kb. 150 kg.

II. Disznóhús kb. 300 kg.; disznózsír kb. 1200 kg.; továbbá különféle henteskészítmények szükséglet szerint.

III. Pékáruk. Kenyér kb. 15000 kg.; zsemlye és kifli kb. 50000 drb., tejes kenyér kb. 200 kg.

IV. Tej és tejtermékek. Tej kb. 12000 liter; vaj kb. 20. kg. tejföl kb. 15 liter, tehéntúró kb. 50 kg.

V. Liszt és kásamelekek: 0-ás kb. 25 kg.; 1-es kb. 100 kg.; 4-es kb. 1200 kg.; 6-os kb. 800 kg.; árpakára kb. 250 kg.; árpakása kb. 50 kg.

VI. Italok: Vörös óbor kb. 150 liter, világos sör kb. 250 liter, dupla maláta sör kb. 150 üveg, szódavíz kb. 2500 üveg félliteres palackokban, cognac kb. 30 liter, rum kb. 20 liter félliteres üvegekben.

VII. Csirke kb. 400 drb., kacska kb. 100 drb., tojás kb. 6000 drb.

VIII. Fűszerek, gyarmatárak, petróleum stb.

IX. Anyagok, festékek, gépolaj stb.

Ez utóbbi két csoportra vonatkozó szükségleti kimutatás a kórház gondnokánál kapható.

X A gyógyszerek kb. 6-7000 korona értékben.

Minden csoportra nézve külön-külön ajánlat adandó be, de a IV. VI. és VII. csoportoknál az egyes cikkekre nézve különösen östermelők részéről külön ajánlatok is adhatók be.

Az V. VI. és VIII. csoportokban megjelölt cikkekben az ajánlattevő nevével ellátott és lepecsételt minták melléklendők, melyek fel nem számíthatók és vissza nem követelhetők.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott, illetve fent kitett időpontig beérkezett ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni; elkésztett beadott, nem szabályszerűen felszerelt, továbbá utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A borítékon a hirdetés számára való hivatalos mellé felüntetendő, hogy az ajánlat mely csoportra és szükségleti cikkekre tétetik.

Bánatpénzül az I. csoportra 700 korona; a II-ik csoportra 250 korona; a III-ik csoportra 500 korona; a IV-ik csoportra 250 korona; az V-ik csoportra 50 korona; a VI-ik csoportra 30 korona; a VII-ik csoportra 30 korona; a VIII-ik csoportra 350 korona; a IX. csoportra 250 korona és a X-ik csoportra 500 korona készpénzben vagy biztosítékképes értékpapírokkal leteendő és az arról szóló városi pénztári nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok 1908. évi december hó 28-án délután 3 órakor fognak a városi tanácstermében felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A szállítási feltételek a kórház gondnoki hivatalában délelőlt 12 és d. u. 3-5 óra között megtekinthetők.

Az ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő a szállítási feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A szállítás elnyerői kötelesek az összes cikkeket, amennyiben azok a magyar szent korona országai területén termeltetnek, teljesen a magyar termelés és ipar révén beszerezni, illetve azt hazai terményekből magyar honos munkásokkal előállítani. Ennek igazol-

lására tartoznak a szükséges adatokat a „Közszállítási Szabályzat”-ban megnevezett ellenőrző közegek rendelkezésére bocsátani.

A felett, hogy az egy, vagy három évre tett ajánlatok alapján, a szerződés egy, vagy három évre kötéssék meg, a városi tanács határoz, mely határozat meg nem támadható.

A városi tanács fenntartja magának ama jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az egységárra — szabadon választhasson.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1908. évi december hó 20-án.

Dr. Demetrovics Vladimir, s. k., polgármester.

3873/908. szám.

Hirdetés.

A Ferenc-csatorna részvénytársulat kezelésében levő csatornák hidjainak és egyéb műtárgyainak fenntartásához 1909. évben szükséges fa és egyéb építési anyagok beszerzésére ezennel

nyilvános pályázati versenyárgyalást hirdetek.

A szállítási részletes feltételek, anyag-szükségleti kimutatás stb. alulírott üzletigazgatóságánál megtekinthetők, illetve kívánatra érdeklődőknek megküldetnek.

Az üzletigazgatóságához címszándó ajánlatok benyújtásának határideje: 1909. január hó 10. déli 12 óra.

Elkésve érkező, távirati, utó, vagy szabálytalanul kiállított ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Kissztpár, 1908. december hó 17-én.

Heincz Albert, műszaki és üzletigazgató.

Kiadó bolthelyiség.

II. Rákóczi Ferenc-ut 2. szám házában a volt Jovánovics Pánta-féle bolthelyiség 1909. február hó 1-től kezdve kiadó.

Dr. Adamovich István.

MÁV 229.776/1908. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

A MÁV bátaszék-dombóvári vonalának elsőrangusításával kapcsolatos és a nevezett vonal 1451/1557. szelv. közti cikó-mórággyi mintegy 5 kilométer hosszú és a 1167/1216 szelv. közti szaltnaki mintegy 4.9 kilométer hosszú, összesen tehát mintegy 10 kilométer hosszú vonalrésznek tervezett áthelyezéseinek létesítendő alább megnevezett munkákra és teljesítményekre nyilvános versenyárgyalást hirdettünk.

A munkák és teljesítmények a következők: A földmunkák; a vismentesítő és biztosító munkák; az ültetvények; a burkolatok; a fonások és védőművek; a támasztó és bélőfalak; az utépitmények; továbbá mindennemű áteresztők alapozási, falazási és beton munkái, valamint az alagút teljes előállítás; az áteresztőkre helyezendő fa- és egyéb alkotórészek létesítése; a kavicságyas műtárgyak vasalkotórészeinek, valamint a felépitményi anyagoknak Mórággy és Hidas-Bonyhád, illetőleg Mágócs állomáson a vasuti kocsikból való lerakása és a nevezett állomásokról a raktározási és innen a felhasználási helyekre való elszállítása; a felépitmények lefektetése és bekavicsolása és végül az épületek, valamint a pályaelzárás és beosztás előállítás. A vonatkozó terveket és iratokat, a szerződés ter-

vezetét, a munkák végrehajtására vonatkozó feltételeket, továbbá az ajánlati mintát és a pályázati feltételeket Budapestben, a MÁV Dlb. ügyosztályában (Teréz körút 56. I.) a hivatalos órák alatt lehet megtekinteni.

Az ajánlatok benyújtásához megkivánt ajánlati minta, a pályázati feltételek, a szerződés tervezet, a kitöltetlen árjegyzék és költségsszámítás a MÁV központi tervtárában (Teréz körút 56. földszint) 10 koronáért megvehető.

Ajánlatokat csak a felsorolt összes munkákra és teljesítményekre együttesen lehet tenni. Az ajánlatokat ivenként egy kor., a mellékleteket ivenként 30 fill. bélyeggel kell ellátni és az összes iratokat lepecsételt fonállal összevarrni. Az ajánlatok a következő felirással: „Ajánlat a bátaszék-dombóvári vonal I-sőrangusításával kapcsolatos cikó-mórággyi és szaltnaki vonalrészek áthelyezéseinek végzendő munkákra” nyújtandók be legkésőbb 1908. dec. 30. déli 12 órájáig a MÁV építési és pályafenntartási főosztályában a titkárnál (Teréz körút 56. II.), amely időben és helyen az ajánlatok felbontásával a versenyárgyalás az ajánlattevők vagy képviselőjük jelenlétében fog megtartatni.

Az ajánlat benyújtását megelőzően, de legkésőbb 1908. dec. 29. déli 12 órájáig az ajánlati végösszegnek 250.000 koronát tevő része után 5%, az ezen összeget meghaladó érték után pedig 2%, bánatpénz teendő le a MÁV központi főpénztárában (Andrássy-ut 75). akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas magyar értékpapírokkal.

Csak idejekorán beérkezett szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. A MÁV igazgatósága előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak a munkák végzéséhez megkivántató műszaki rátermettségüket, anyagi képességüket és megbízhatóságukat hiteles okmányokkal, illetőleg a székhelyükre illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni. A beérkezett ajánlatok felett a döntés legkésőbb 1909. évi március 12-ig fog a nm. kereskedelemügyi miniszter szabad választási jogának fenntartásával bekövetkesni, megjegyeztetvén, hogy egy ajánlattevő sem követelheti, hogy a munka neki ítéltsék oda és akár az eljárásra, akár az odaitételre vonatkozó határozmányok megsértéséből netalán előállott kár (elmaradt haszon) címén megtérítést sem az intézettől, sem annak közegeitől nem követelhet.

Budapest, 1908. nov. Az igazgatóság.

CZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

MÁV. 52918/908. szám III.

Pályázati hirdetmény.

A MÁV Zimony állomásán levő pályavendéglő bérletére az 1909. február 15-től számított öt évre, 1914. február 14-ig leendő bérbeadása iránt ezzel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a magyar királyi államvasutak Zimony állomásán levő vendéglői üzletnek bérbe vételére az 52918/908. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsélte, nem különben a kellő okmányokkal (erkölcsbizonyítvány, iparendély, honossági igazolvány stb.) felszerelt ajánlatok 1909. január 5. déli 12 órájáig a MÁV budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (VIII. Kerepesi-ut 3.) posta útján térti vevény mellett nyújtandók be. Bánatpénz fejében 200 korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban nevezett üzletvezetőség pénztáránál 1909. jan. 4. déli 12 órájáig leteendő. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számítani.

A vendéglő bérletére vonatkozó egyéb felvilágosítások ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Kerepesi-ut 3 I.) vagy a győri és szabadtéri forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megszerezhetők, miert is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket teljesen ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják. A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételére nem fognak. A MÁV fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül-tekintet nélkül a felajánlott bérre szabadon választhasson.
Budapest. 1908. dec. 15. Az üzletvezetőség.

**IPAR- ÉS KERESKEDELMI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

Ujvidéken, Kossuth Lajos utca 49. szám.

Tisztelettel közöljük, hogy egy előkelő budapesti pénzintézettel létrejött megállapodás folytán, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy földbirtokokra, szilárd anyagból épült, épülő félben levő vagy építendő újvidéki házakra jelzálogos bekebelezés mellett tőkét és kamatokat magukban foglaló, félévenként lejáráó törlesztési részletekben (annuitás) visszafizetendő és rendkívül kedvező feltételek mellett folyósítandó

Záloglevél kölcsönöket

engedélyezhetünk. — A kölcsönügylet végleges lebonyolításáig esetleg előleget is adunk.
AZ IGAZGATÓSÁG.

!! Karácsonyi és újévi ajándékokat !!

igen nagy választékban, a legolcsóbb, szabott árakon ajánl

TAUSCH JÁNOS

ékszerész, órás, arany- és ezüstműves Ujvidéken, Kossuth Lajos-u. 10. sz., a szerb kereszt mellett, a főtrafik átellenében.

Bő választék és készlet ékszerekben, arany- és ezüstárakban, arany, tula, ezüst, acél és nickel zsebrákban, valamint mindennemű fali és inga-órákban; szép raktár chinaezüst-árakban, evőkészletek a legnevesebb gyárakból, mint Christoffe, Berendorfer és Szandrik, nem különben teljes tizenkettős és hatos kazetták. Optikai árak, szemüveg, orrszíptető, távlátó nagy raktáron. Minden áru izléses és exakt kivitelben. Elvállalok szakmámba vágó mindennemű munkát és javítást s a vállalt munkát a legolcsóbban és legnagyobb lelkiismeretességgel végzem. Nálam vásárolt vagy javított órákért egy évi jótállás. — Az összes arany- és ezüstárak fémjelezve vannak.

Szilid árak!

Lelekiismeretes kiszolgálás!

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 kor., Delaware ezre 100 kor.

Cím:

Szigyártó NAGY MIHÁLY

Felsőseged, Somogy megye.

8-25

Feltétlenül helyesen jár el,

ha gyermekei számára egy Horgony-Kőépítőszekrényt választ, mert ezen szekrény tényleg több mint huszonöt év óta

a gyermekek kedvenc játéka.

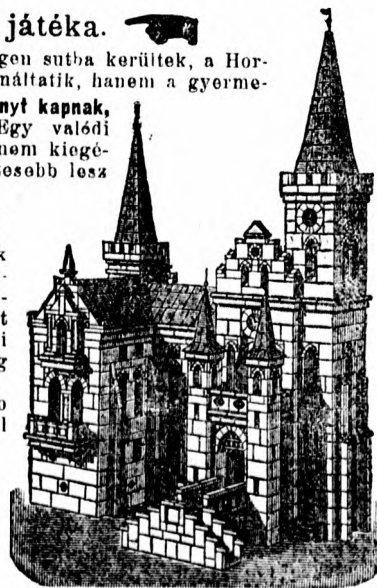
Ha minden egyéb, gyakran sokkal drágább játékszerek már régen sutba kerültek, a Horgony Kőépítőszekrény nemcsak továbbá is szorgalmasan használtatik, hanem a gyermekek még be sem várhatják azon időt, míg egy kiegészítőszekrényt kapnak, hogy még nagyobb és szebb építményeket felállíthassanak. Egy valódi Horgony-Kőépítőszekrény tehát sohasem válik értéktelenné, hanem kiegészítőszekrények hozzávásárlása által mindig nagyobb és élvezetesebb lesz és idővel ennél fogva a legolcsóbb ajándék is. A

Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény

ezért egy karácsonyfa alatt se hiányozzon. Bővebbet találunk ezen híres építési játékról és a kiegészítésül szolgáló Horgony-Hídépítőszekrényekről, valamint az új Richter-féle Rakási játékokról és a „Meteor” Golyómozajjátékokról, stbról az új képet kőépítőszekrény-árjegyzékben, melyet minden anya, — a ki gyermekeinek nevelésére súlyt fektet, — azonnal hozasson meg magának. Bérmentve és ingyen beküldetik.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények minden finomabb játékszerüzletben K 0.85, 1.75, 2.—, 3.50, 5.—, 6.50 és azonfelül kaphatók és a „Horgony” védjegy által felismerhetők.

Richter F. Ad. és Tsa., kir. udv. és kam. szállítók,
Iroda és raktár: Gyár:
I. Operngasse 16. Bécs, XIII./I. (Nietzing).
Rudolfstadt, Nürnberg, Olfen (Svájc), Rotterdam,
Szt. Pétervár, New-York.

A ki zenekedvelő és egy mechanikai zenélőművet beszerezni akar, a: hozassa meg magának a legújabb árjegyzéket a híressé vált Imper. zenélőművekről, kerek acélhangléművekről és a ki egy beszélőgépet bir, vagy beszerezni akar, az kérje a beszélőgép-árlapot; abban a legújabb beszélőgépek és hangléművek feltüntetve vannak.

8-3

**TÖRLEY PEZSGÓ
CASINO
TALISMAN
GRAND VIN**

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

**ERŐ
SÓSBORSZESZ,**

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házi készítmény várni lehet. Őre az egészségnek, fortélenit, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium, GYŐR.
Kapható mindenütt.

11-20

Egy üveg 28 kor.

G 54.

Karácsonyfa dísz

meglepő szép *ujdonságok*, gyönyörű *bonbonierek*, legfinomabb bel- és küllhoni *bonbonok* óriási választékban megérkeztek.

Csemegeárunkban minden nap *ujdonság*.

Sütiest előokra ajánljuk legfinomabb *árúinkat*, szükséglet esetén kérünk szíves megrendelést.

Berek, likörök, pezsgők legolcsóbb árban.

Vidéki megrendelések a beérkezés napján adatnak postára ingyen csomagolásban.

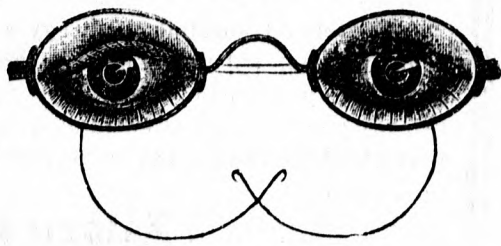
Árúlap ingyen.

Tessék üzletünket és árúinkat véte! nélkül is megtekinteni.

Wagner testvérek Ujvidék,
fűszer-, bor- és csemege különlegességek üzlete.
8-8

Karácsonyi és Ujévi ajándékok

legolcsóbb bevásárlási forrása

KRAUSZ SAMU

órász-, ékszerész és látszerésznél
UJVIDÉK, Ferencz József (16)-tér 3.
az „Erzsébet” szálloda mellett.

órák-, ékszerek **arany és ezüst** áru, ugyancsak **Argentor-esüst** és **Chinaezüst** áruk a legszebb kivitelben és a **legolcsóbb** árak mellett.

Szemüvegek és orrcsüptetők és valódi **Rathenowi kristály üveggel** jótállás mellett.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. **Telefon 105.**

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilvrium kereskedés.

Bel- és küllhoni borok.

Likörök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservék
Vadak
Hízalt szárnyas
Finom felvágott és hus-
Nemlék.

Legfinomabb toák.

Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler Gerbeaud
Sütemények és bonbonok
Mézeskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

Cukrozott gyümölcs.

Töltött francia
Dinnye
Magyar és francia pezsgők
Kassai s prágai sodar
Angol husos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

Ozonnak és jurok részére hideg plattnik és halak díszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezés napján adunk postára.

Árúlap ingyen és bérmentve.

Lelkészek- és tanítóknak

5% árengedmény.

Szőlő ürmös.

Van szerencsém a tisztelt közönség tudomására hozni, hogy mától fogva a legfinomabb karlócai szőlő ürmös kerül vendéglőmben kimérésre.

Más finom borokat is — házon kívül is — olósó árban adok.

Kopolovics József,
vendéglős.

Természetes, ezüst füstben mindenker frissen befőzött kiváló finom
málnaszörpöt

szállít
Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállító és ő csász. és kir.
Fensége József Főherceg kamarai szállítója

Kőbánya.

Tessék figyelni!

Nem okvetlenül szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken

II. Rákóczi Ferencz-út 20. szám alatt

Minden óra pontos javítása,

ha valamely része nem hiányzik **90** krajcárba kerül. — Az általam javított óráért **K 1'80** 3 évig jótállok. — Biztosítom t. meghisóimat, hogy kellő vigyázat mellett órája **igen sokáig jól fog járni.**

UJDONSÁGII

Egy remek szép betűgyűrű 1'80.

Raktáron tartok igen szép *aranyozott* és valódi amerikai *dublé női- és férfi* ékszereket bámulatos *olósó* árért

Fischer M. mű-órász.

FELTÜNÉST KELTŐ KARÁCSONYI VÁSÁR

kezdődik december 1-én és tart szerb karácsonyig, január 6-ig.

LÖWY MÁTYÁS ÉS TÁRSA divatruházában Ujvidéken.

75-100

Főtér, „Erzsébet szálloda” épület.

Különös figyelmet érdemlő olcsóságok.

Nyomatott Hirschenhauser Benó könyvnyomdájában Ujvidéken.